

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNÉ

Alapította:
DR. KISS PÁL

ELŐFIZETESI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20
ELŐFIZETESI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40

Vezérkarunk mai jelentése

Budapest, július 17.

Orosz hadszíntér:

Bukovinán és a Prislej nyeregtől északra felvett területen a tegnapi nap nevezetesebb esemény nélkül telt el. Zambienél és Tartarownál oroszok előretolt állásainkat visszahozták. állásaink ellen intézett támadásai az ellenség nagy veszteségei mellett megghiusultak.

Rudzivoltól északra és Lucktól dényugatra is visszahozták ellenség egy támadását.

Olasz hadszíntér:

Thierbieri hágó ellen Riva városa, a Borcola szoros és az Aspach völgy közti arcvonalunk, val mint egyes szakaszok a Dolomitokban élénkebb ágyutüz alatt állottak.

A karinthiai harcvonalon az ágyuharc a Fella és Raibler szakaszon tovább tart. Éjjele Malborghetet is lőtte olasz tüzérség a Fratteng abenhan Pontebbától és aknyugatra este erős csatazaj volt hallható, részünkről ott nem álltak csapatok harcban.

Az Isonzó harcvonalon ellenséges tüzérség, különösen a görzi hídfő ellen élénkebb tevékenységet fejtett ki.

Délkeleti hadszíntér:

Helyzet változatlan.

Hófer, altábornagy.

Megalakult a Károlyi párt

A kilépett függetlenségi pártalakítása

Makó, július 17.

Az egyesült függetlenségi és 48-as pártból kilépett és Károlyi Mihály grófnak csatlakozott országgyűlési képviselői ma este pártba tömörültek. A tömörülésben rejlt erőit akarják a nemzet érdekében kifejtött céljaik szolgálataiba állítani.

A feladatot, amelynek megoldására vállalkoznak, méltónak tartják a legnagyobb erővel. Az pedig, hogy törzsváris írtok most lépnek az ország elé, férfias bátorságra vall.

Es a férfias bátorság abból az erős meggyőződésből fakad, hogy a nemzet jövődjéért még akkor is kötelességük sietni szálalni, ha az a mai viszonyok között veszedelmekkel, a meg nem értés, vagy a félreértés veszedelmével járna is.

A küzdelemtől, mely rájuk vár nem félnek, hiszen a küzdelem akarása, a télenégből a tett megtevése való kíváncsóság, a cselekvés elhatározása hozta létre ezt az új alakulatot, mely ma este országgyűlési párt lesz.

A függetlenségi eszmének rettegéshez és akurához nem szokott, a fegyvereknek a diadal kivívása előtt kibentetésől iródo katonákra van szüksége. Ez a szükségesség érlette meg az egyesült függetlenségi és 48-as párti válságát, amiből az új alakulat kiszajdzott.

A most alakult függetlenségi párt programját még nem ismerjük, de biztosra vesszük, hogy az az igazi függetlenségi program folytatása lesz.

A párt minden valószínűség szerint már ma alakuló értekezletén megállapítja programjának alapait és azok bizonyára a tiszta függetlenségi eszme és a demokratikus gondolkodás élető ereje hatja át.

A pártalakulás ünnepélyes aktusára megérkezett Justh Gyula is, hogy azt az örökös értekezlet, amit ő a nemzet önállóságáért és demokratikus fejlődéséért vívott nagyserű harcában az ország lakosságának bizalmából és ragaszkodásából gyűjtött, az új alakuló rendelkezésére bocsássa.

Károlyi Mihály gróf országgyűlési rokonszenves egyénisége, megalkuvást nem ismerő elhatározottsága és az a politikai auly, amit a vele kilépettek és hozzácsatlakozottak képviselnek, adja meg a jelentőségét az új országgyűlési pártnak. Csupa olyan név, amely a függetlenségi politikával össze foorrol; csupa olyan erő, melyet a nemzet érdekében folyt parlamentári küzdelem előzött és csupa olyan elme, amelyen nem eslegy az, ahol a maradás, a megalkuvás, a népjogok ellen való cselekvés gondolatja meghúzódhatnék.

Ezek a politikusok magukban is programot jelentenek, mostani vállalkozásuk pedig lendület a nemzeti politikában, frissfélélegzetvétel az elnyomatás, a megötött-ség fullasztó légkörében.

Erejük nem a számukban rejlik — hisz ma még kevesen vannak, — hanem abban, hogy egyes akarnak és azt erősen akarják. Minden attól függ: akarja-e az ország is azt, amit ők és tud-e az ország is olyan erősen akarni, mint ők?

Az első lépés ma megtörtént. Kell, hogy ósvény legyen belőle, mely elvezet a nemzet teljes függetlenségéhez, a nép boldogságához, Magyarország megújodásához.

Justh Gyula indítványára ki-mondotta az értekezlet, hogy párt-ta tömörülnek és egyhanguan el-nökké választották Károlyi Mihály

Gazdák özőnség figyelmébe!

„Haditermény Részvénytársaság“

részére gabonabevásárlást ez idényben is folytatom.

Iritz Nandor, a Haditermény r. t. bizományosa.

grótot, jegyzőnek Kobak Kornélt. A párt címe, Justh Gyula indítványa szerint a régi maradt: Függetlenségi és 48-as párt.

— Szemmi okunk — mondta Justh — hogy változtassunk a régi nevünkön. A függetlenségi párt címében program van, ebben benne van a magyar nemzeti állam minden követelése, a demokrácia és a radikalizmus. Indítványozza, hogy bizottságot küldjenek ki a párt programjának a régi függetlenségi párt programja alapján való kidolgozására. Kötelességünk most, hogy eltökélten minden eszközzel segítsük diadalra a függetlenségi eszmét, demokratikus irányban haladva, megteremtve az új Magyarországot, amely teljes erővel áll a függetlenségi eszme szolgálatába.

Károlyi és Justh az új alakulásról

Károlyi Mihály gróf az értekezlet után nyilatkozta: az értekezletet követően jelentette ki:

— Programot nem adunk, egyenlő erővel küzdünk a nemzeti és népjelölti reformokért. Ezzel nem veszélyeztetjük, sőt előmozdítjuk a hadviselés érdekeit. A kormány nyal szemben meg kell kezdenünk a küzdelmet, mert két év óta semmi sem történt az ország népe érdekében. Tízszáz kijelentései semmitmondó, szürke frázisok.

Legközelebb alkalmat fogok keresni arra, talán egy interpelláció keretében, hogy általánosságban nyilatkozzam a parlamentben a jövő küzdelmeinkről. Az általános választójogért oly erővel fogjuk megindítani a küzdelmet, amiről eddig nem is beszélhettek.

Amerikai utamon tett deklarációmmal szívesen megismerkedem. Ez az út közelebb engem és pártunkat arra, hogy erélyesen, semmiféle korlátozásba bele nem nyugodva harcoljunk az igazi, általános választójogért.

Justh Gyula, akiről közudomásu volt, hogy Apponyival szívesen szeretett egy pártban lenni, örömmel fogadta Károlyi akcióját. Az értekezlet után tudósítónk előtt így nyilatkozott:

— Nagyobb eredményt várunk ettől a csoporttól, mert itt érzelmi és elvi egység van, míg eddig a nagy pártban nem volt; smottan most sincs. Remélem először az általános választójogért való küzdelem föllevenítését és sikerét.

Károlyiék politikája és a külföld

Zürichből írják: A magyar parlamentben lejátszódott legutóbbi események, Károlyi Mihály gróf és társainak a politikai magatartása s a magyar újságíróknak a cenzura tulkaspácsi ellen történt állástoglalása legmélyebb impressziókat keltettek mindenfelé. Ugy az ártálat lapjai, mint a semleges sajtó határozottan tisztelettel néznek a magyar parlamenti eltiltások felé s mindaddig egyetlan bizalmatlankodó vagy kételkedő hangot sem sikerült felfedeznem a külföldi sajtóorgánumban. Az azonban bizonyos, hogy a külföldet nagyon meglepte Károlyi gróf és társainak radikális fellépése.

Az a levelet, amelyet Károlyi gróf Sággy Gyulához intézett, az egész külföldi sajtó ismerlette s nem hiányoztak a szimpatikus kommentárok. Ez annál nevezetesebb, mert ezek az ellenséges hangok, amelyek rokonszenvet árulnak el a magyar nemzeti törekvésekkel szemben.

Mindazok a semlegesek, amelyek alkalmas nyílik beszélni, nagy eredményeket várnak attól, hogy egy polgári parlamenti pártcsoporthoz — elsőnek a háború kitörése óta — héborúellenes politikát folytat és ezt nem titokban, hanem a legteljesebb őszinteséggel teszi.

Nagy birtokeladások Csanádmegyében

Nagy ára van a csanádmegyei földnek

Makó, július 18.

Senki sem, vagy talán nagyon kevés ember sejtette, hogy a világháború keletkezés közepén Magyarországon éppen úgy adják és veszik az ingatlanokat, mint akkor, amikor nem kellett szorongó lélekkel lesni a hirtelen jelentősen becsült.

A legtöbb ember azt hitte, hogy a háborúban a közgazdasági élet mozdulatlanul tespedni fog és a

bukások, a katasztrófák napirenden lesznek. A legnagyobb megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy a horoszkóp eselő képet mutatott. A magyar kereskedés, ipar és mezőgazdaság olyan teljesítményeket produkált, hogy valóban meg lehet vele mindentit és ezzel a legfényesebb bizonyítékát szolgáltatva nagyrahitottságának.

A legesodálatosabb események történnék a mezőgazdasági életben is. Vanak olyan vármegyék ahol a szőlő legteljesebb értelemben minden talpaltattai földet megműveltek.

Ezek közé tartozik Csanádmegye is, amely tudvaleg egy mindig a legelső termővidékek sorában állott. A csanádmegyei földek már rég óta kapósak, azonban a háború alatt valóságos túlepedés folyik a csanádi földeken.

A napokban két figyelemre méltó földbirtokvétel történt Arad megye közelében, a kaszaperi pusztán.

Az egyik ingatlan néhai Kállay Béni volt közös pénzügyminiszter, Bozsaia első kormányójának örökösé, Kállay Erzsébeté volt és 900 kis hordón terül el. A Nagybánhegyesi község alatt fekvő gyönyörű gondozott nagybirtokot a Montag N. és fiai cég bírta. Az ingatlan most eladásra került, mert a Kállay család a Felsőmagyarországon lévő birtokait akarja megnagyobbítani és alföldi dominanciát sorra adja. Emiatt bocsátotta áruba a mezővárosi birtokot is. A kaszaperi birtokból 200 holdat Leindörfer Lipót, a Montag család egykori uradalmi intézője vette meg a többit pedig nagybánhegyesi gardák vásárolták meg kis holdankint 1350 koronáért.

A másik birtok, amely elkelt, a nemrég elhunyt Spika Antal volt vásárhelyi főispán tulajdonát alkotta egykor. Ez is Kaszaperen terül el 700 hold.

Az ingatlan a hédmezővásárhelyi Beregi cég vásárolta meg, amelynek egyik tagját tudvaleg a Kuria bírótárs itélte hadseregszállítási oszlop miatt. A vételár kisholdankint 1200 korona volt. Ezen a birtokon sok dobány és hagyma terem, amelynek most egyszerű ára van. Egy holdon átlagoslag 3-4000 korona árú hagyma is megterem. Egyébként Csanádmegyében nagyon jó termés igérkesik.

Bonyodalmak

Wittenberger kanonok öngyilkossága körül

Eltűnt biztosítási kötvények? — Egy millós hiány. — Mi történt a kanonok lakásán?

Makó, július 18.

A tomesvári szenzáció, mint egy éjszakáról-éjszakára növekedő vámpír, újabb és újabb híresztelésekkel bővül, dekad, s véres karmaival már olyan sebeket vág, hogy a legközönyösebb ember figyelmét magára kell, hogy terelje.

Kiváló emberek beszédéből az esetnek egészen más képe bontakozik ki, mint azt eleinte rajzoltuk.

Egyik jóbarátja a szomorú esemény előtt való nap találkozott Wittenberger Antallal, aki jókedvűen jött Németh János püspöktől s vidáman üdvözölte őt:

— Aztán holnap ott légy a „Pileeni” törzsasztalánál!

A jóbarát el is ment, de Wittenberger ekkor már a halottasház deszkapadján feküdt. A „Pileeni” törzsasztalának tagjai, előkelő komoly urak; bírók, tanárok katonatisztek, halálos megdöbbenéssel vették a hozzájuk közelálló jóbarát öngyilkosságának a hírért, amelylyel szemben anácstalanul állottak:

— Lehetsélen! Mi oka volt a cselekedetnek?!

Aztán lassan bontakozni kezdtek az okok. Városcsere tudtak egy szerencsétlen birtokügyről, amely a megboldogultnak sok gondot okozott. A nemességi bérlet ügyében sokszor nyilatkozott intimitásai előtt s ezek a nyilatkozások leverték és gondolkodóvá tették. Ennek a birtoknak az ügye és az alapítványi pénztárból kiutalt nagyobb összegek között egyesek erős összefüggéseket láttak és kerestek annyival inkább

Gazdák! Vigyázzatok!

Itt a nyár. Nagy a tűzveszedelem. Biztosítsátok asztagjaitokat, természeteket, szalmás-takarmányotokat. Kössünk általánbiztosítást.

a „HUNGÁRIA” a legolcsóbb magyar biztosító társulat.

Előnyös és olcsó díjtételek mellett köt mindenféle biztosítást. Képviselet: KÖVÉR LAJOS tanító, a Rácz Imre-féle házban

Ideálisan szép üde arcbőr

Máshol sehol, csak kizárólag

fehér és krém színben, Ideál-szappan.

ma már egyedül a Kudar-féle Makói Ideál crémnel, Ideál arc-tej ápolásával érhetünk el, 1000-nél több elismerés bizonyítja, hogy pattanást, arcvörösséget, májfoltot, szeplőt elmulaszt

Makó-Ujváros Kudar-féle gyógyszerárban szerezhető be. Törvényesen védve van. 1 tégely Ideál-crém. 1 üveg Ideál-tej, Ideál-pouder rózsás. Kudar Lajos gyógyszerára, Makó-Ujváros

mert a pénztárbor közelállók közt voltak olyanok, kik a jelenlegi bérlet megszüntetését forszírozták.

Mások ellenben összeköttetést keresnek a kultuszminiszteriumból kiküldött vizsgáló bizottság és a kanonok öngyilkossága között. Bármiaként áll is a dolog, sajnálatos, hogy a véletlen e két dolgot egymás mellé tette. Mert való, hogy a főpap aznap lett öngyilkos, amelyik nap a miniszteri számvizsgálók megérkeztek. A híreket ilyenkor elnémitani lehetetlen. Akár van ok rá, akár nincs, lavinaszerűen indul meg ilyenkor a hír, amint ez itt is történt. Első nap körülbelül 160 000 korona alapítványi pénztárbeli hiányról beszéltek, de a második nap már felszökött ez a szám horribilis numerusra és közel egy millió korona hiányról suttogtak.

Ehhez járult a hír igazságát megerősíteni látszott, az az elterjedt szóbeszéd, hogy a csanádi kanonoki státus minden tagjának jövedelmét — Német püspöktől lefelé — leltitották s további intézkedésig beszüntették, illetőleg a minimumra redukálták. Azt is mondják, hogy az ősz, tisztes Német püspök odamutatott egész életén szerzett vagyonára:

— Vigyétek est, én már öreg ember vagyok, megélek valahogy, de becsület minden vonalra megmaradjon.

Minden ugy történt-e: megmutatja a közel jövő. (mert — amint értesülünk, — az ügynek folytatása is lesz s nem lehetetlen, hogy a föl ülésben immáron csendesen nyugvó főpapot megfogják zavarni. Nem kevesebbről van ugyanis szó, mint arról, hogy az alhunyt kanonok edes testvérbátyja, aki temesvári népiszkolai igazgató s jelenleg katonai szolgálatot teljesít: feljelentést ad, vagy adott be a kir. ügyészságra ismeretlen tettes ellen. A testvér ugyanis nem nyugszik meg az öngyilkosság gondolatában s miután támaszpontjai vannak másnemű hiedelmre: az ismeretlen tettes ellen föltogatás címén is vádat emel.

Amint mi másodkézből értesülünk, az életet kioltó revolvergolyó a főpap balhálántékán ment be az agyba. Balhálántékán pedig csak balkezes ember löbélte magát jobb kézzel az a dolog szinte elképzelhetetlen. A holttestet az asszálólé hajoltan találták, a revolvért pedig — állítólag — a könyökhajlásban. Bárhogy képesíthék is az esetet; az az egy dolog lehetetlen, hogy a revolver a könyökhajlásba esék; sulyánál fogva, vagy hamarabb kellett esnie, mint a kézfejek s ebben az esetben csak a földre, vagy az őibe hullhatott, vagy a kézfejen kellett szorosan maradnia, mert a maradt kéz lesem nem engedte. A könyökhajlás tehát kizárt dolog, hogy a lecső revolvért felfoghatta volna.

De az igazgató tanító, amint barátaitól értesültünk — egyéb gyanus dolgokat is észrevett. A főpap nek életbiztosító társaságnak biztosította magát a kötvényeinek nagy része bemutatásra szült. E kötvények mindmáig értesülésünk szerint sehol sem találhatók, úgy hogy az igazgató kénytelen volt egynéhány olyan társaságnál, ahol biztosan tudott bátyja biztosításáról, a kötvények kifizetését letiltatni. De hiányoznak járadékpa-pirok és olyan ékszerak, amelyeknek létezéséről többen tudtak. A megbotogut maga helyezte el ezeket halála előtt vagy bűnös kéz nyult hozzá jogtalanul; mindez ideig nyilt kérdés. Mégodatlan azonban nem fog sokáig maradni, mert a nagyfoku érdeklődés és a gadtalan híresztelések már is arra indították a hatóságot, hogy vizsgálósság derüljön az ügy részleteire is. Annyival is inkább, mert a megbotogut főpap testvére tagadja a boncológyűzőkönyvnek azt az állítólagos passzusát, hogy testvére valaha is balkezes lett volna és hasonlóképen nyilatkoznak a barátai is.

Uj fordulatnak következnek tehát, új nyugtalanosságok, amelyek azonban az ügy teljes tisztázásához fog vezetni. Est így kívánja az igazság és a jogrend, de ezt kívánja az egyháznak, a püspöki aulának és a káptalannak az érdeke is, hogy eljutjon a hamis híresztelések saja s ne szűjjék-szövöggessék avatatlan kezek a hasugság sajnóját. Hiszen már ott tartunk, hogy Temesvárott a kombinációnak a lézas bejegése fertőzte meg a lelkeket. Minden öngyilkossági kísérletben össze-függést kerestek a kanonoki ügyekkel, amit a napokban történt eset is élékesen illusztrál. Lang temesvári Józsefvárosi piébános öngyilkossági kísérletet követett el, megmérgezte magát. A gyorsan alkalmazott segély azonban megmentette az életnek, s most est ja véletleni környen förtmagyarazták. Nem szabad feltételezni esni a palátokra, a melyekre mindenki tisztelettel tekint fel.

Felvételik egy ügyes fiatal esetleg középkorú ember, kinek jó jártasága van bor, sör, és pálinka üzletben

Iritz Sámuel özv. cégnél

Két ügyes fiu tanulóknak felvételik a „Makói Független Ujság” nyomdájában.

NAPI HIREK

Makó, július 18.

— Csanádmegyére nézve a H. T. vidéki kirendeltsége Szentesen lesz. A makói és csanádi érdekeket ismét sérelmezte. Most állapították meg, hogy hol lesznek a Haditermény társaság vidéki kirendeltségei. Mindenki azt hitte, hogy ez a kirendeltség Szegeden lesz s így Makó közel lesz hozzá amde a tervezet szerint Csongrád és Csanád megye együtt alkotnak egy körzetet, melynek kirendeltségi székhelye Szentesen. A kirendeltség hivatalos helyisége a Szentesi Takarékpénztárban van, amej egyttal a kirendeltség bankári teendőit is végezni fogja. Gazdaságilag e megye természetes központja Szeged, forgalom közeledésileg teljesen félreeső Szentesaról közérdek súlyos hátránya nélkül nem bonyolítható le. Csanád és makói kereskedő és gazdakörrel bizonyára sürgősen tiltakozni fognak ez ellen úgy a hatóság, mint gazdasági és kereskedelmi szerveik útján.

— Be kell szolgáltatni a réztárgyakat. Az alispán ma falragasokon teszi közzé a fémtárgyak beszoigaltatására nézve kiadott kormányintézkedéseket. Minden makói polgár aki elakarja kerülni a kellemetlenségeket olvassa el figyelmesen ezt a közérdektü figyelmeztető felhívást, amelyről egyébként már sokszor írtunk.

— Adomány. Nagy Sándorné Hédervári-u. elatti lakos a hadiárvaik javára 10 koronát adományozott a polgármesteri hivatalban.

— Lövésár a s omszédban. Folyó évi július hó 23 án, Nagyszentmiklóson katonai lövésár lesz, melyre Makó városból is elővezethetők lovak.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Borzida Jakab Róth Mancival, Teszler Abraham Luger Hannával, Tózsér Lejos Madgyesi Vilával. — Elhaltak: Martonosi Erzsébet 18 éves, Martonosi Erzsébet öz. Mata Jánosné 78 éves, Galamb István 72 éves, Juhász Katalin öz. Horváth Istváné 80 éves korban.

A „Haditermény

Társaság”

számára

Díszszilágyi József is bevásárol búzát, gabonát, és más terményt. Gazdák a legnagyobb bizalommal forduljanak hozzá.

Házladás.

A Kont-utca 7. új számú házam, mely áll 2 szoba, konyha, kamara és istállóból, örökáron eladó.

Értekezni lehet:

Özv. Igaz Illósnével
Kálvária-utca 47. szám alatt.

REGÉNY

Egy világváram regénye

(1234)

128. fejezet.

Ujabb csapás a Pétsy családra.

— Csak azt akarom még mondani! fejező be Bombini, hogy ily körülmények között Szappanos nem fog sokáig bujkálhatni. Minden félsemű embert, ha csak egy küssé is gyanus, elfogatok és vizsgálát alá helyeztetek!

Csodálatosnak látszott, hogy Pétsy oly köszönyöses vette est! Ó benne most már egészen más gondolatok forrongtak.

Bizonyosnak látszik, hogy Beppo akkor jelen volt a kertben, sőt küzdött is Szappanosal! Ha ő titotte ki a ssemét és Szappanos mint vesztés fél volt kénytelen visszavonulni, akkor mi lett Mártaival?

Tán csak nem Beppo vitte őt magával?

E gondolat rettenetes indulatba hozta Pétsyt s rohant egyenesen a cirkuszba, Beppo lakására.

A szobácskát zárva találta. Hevesen zörgetett, de senki sem nyitotta fel az ajtót.

— Itt vagy-e Márta? kérdé Pétsy haragosan.

Kérdésére nem kapott választ. Az ajtóhoz nyomta fülét s úgy hallgatódzott, de a szobácskából a legkisebb neze sem hallatszott ki.

Világos tehát, hogy Márta nincs itt! De hol van Beppo?

Pétsy Dénes most a legnagyobb felindulásban Pietrót kereste fel. Csak magát Luizát találta otthon, ki szivélyesen jött elejébe.

— Hol van Beppo? kérdé mindenekelőtt Pétsy.

— Beppo? kérdé Luiza. Itt nincs. Nyilván szobácskájában lesz.

— Ott nincs! Zörgetésemre senki sem nyitotta fel az ajtót.

— Akkor bizonyosan Márta keresésére indult! válaszolt Luiza s elbeszélte a költöltáncos tegnapi látogatását.

(Folyt. köv.)

Föld hagyma alá

Igen kitünő minőségű

20 katasztrális hold föld

hagyma alá, esetleg egy társaságnak is, olcsón és rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett bérbeadó.

Bővebben a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában.

Haszonbérbe kiadó föld.

Nagy Gy. József, makói Kálvin utca 10. szám alatti lakos kiadja a Rákóczi uton belől a második dűlőben, a deszki Kovács József-féle

9 fertály tanyaföldet,

több évre, esetleg hágymának is. Ugy-szintén a belsönyomáson, a hosszú-hegy végénél, Nagy Gy. Sámuel és Erdei szomszédságában mintegy

12-13 kat. held föld

az 1916. év október 1. napjától kezdve, több évre haszonbérbe kiadó bagyva alá is.

Értekezni lehet a fenti szám alatt a tulajdonossal.

Felvétetik egy ügyes kisasszony Iritz Sámuel özv. cégnél.

Kiadó föld.

A Rác-ut és Battonyai-ut közötti lévő 1 és fél fertály tanyaföld a rajta levő gazdasági épületekkel együtt bármi termelése alá kiadó. Értekezni lehet:

Vér György tulajdonossal,
Váradi-utca 23. új szám alatt.

Házajadás.

A Rákóczi-utca 28. számú házam, mely áll 3 padló szoba, konyha, kamra és még 1 szoba, koryha szin, istálló, hambárból, nagy kert, villany és ártési vízvezetékekkel örökáron eladó.

Értekezni lehet:

Düme Balittal,
Vámbery utca 29. szám alatt.

Felvétetik egy ügyes kiszolgáló leány Iritz Sámuel özv. cégnél.

Kereskedelmi végzetű kisasszony irodában felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban!

Here széna rudasban kapható Iritz Miksánál

Marhabőrt,

lőbőrt, juhőrt, nyulbőrt, báránybőrt, csikőbőrt és mindenfajta bőrbőrt és gyapjút, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármán

Deák Ferenc-utca 48 szám. Fácskai bormérés mellett.

POOR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer: szeplő, májfolt, arc-, kéz-vörösség és mindenféle bőrtisztatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajifjító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill, Hajifjító 1 K. Ezen piperezerek több kiállításon érmekkel lettek kitüntetve

ORVOSOK

Iszadják, mint legkötőbb köhögés elleni szert a:

Köhögés

rákoldás, elgyökösítés, horst, száraz-nyelű köhögés és köhögés elleni szert a: Vaiser-féle Mell-Karamellák. 1000 orvos és más orvosok ajánlja a biztos sikerét ezen étvagyiparban és köhögés osztrákaiak. Csak 20 és 40 fillér, doboza 80 fillér, 1000 szomszédságban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszeriarbha

Valódi kajszin barack pálinka

10 éves kapható. 8 korona literje
Iritz Sámuel özv. cégnél

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-ter 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság dacára könyvnyomdánkban mindenemű nyomdai munkák a legpontosabban, tiszta, izléses kivitelben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos árban felvétetnek a kiadóhivatalban

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-ter 2. szám.